

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

4 Vtrùm aliquis poßit compelli ad Religionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

periculum salutis, potest ingredi, relinquendo bona sua creditoribus diuidentia pro rata, vide supra cap. 16. dub. 8. D. Thom. quæst. vlt. a. 6. ad 3. aperte docet, non teneri in saeculo remanere vt soluat, sed sufficere si bonis presentibus cedat creditoribus: quia persona hominis liberæ non est pro pecunia obligata. Idem tenet Siluester Religio 2. q. 4. vbi pro hac sententia citat Palud. Vldericum, Archidiaconum, Summam confessorum, Innocentium, Raynerum, & Hostiensium. In eadem sententia sunt ceteri Summistæ, Astenfis in Summa l. 6. tit. 19. q. 6. Angelus v. Religiosus n. 6. Rosella Religio 2. n. 5. Fumus v. Religio n. 5. vnde hæc sententia est probabilis. Vide Medinam C. de restitut. q. 3. caula 8. vbi pro vtraque sententia rationes adducit. Si obstrictus debitis admittus fuerit, non tamen idcirco obligatur Monasterium, nisi quatenus ex ingressu factum est locupletius.

33
6. Quæstio-
res.

Sexto, Qui reddendis rationibus sunt obnoxij, quia illarum persona est ad illam functionem obstricta; et que solum vna actio transiens se cæcis si ad aliquod officium longo tempore obeundum se obstrinxit; v. g. ad docendum aliquot annos, ad seruendum perpetuo in hospitali, ad Rempubl. administrandam. In his & similibus contractibus videtur exceptus status perfectionis; vnde intelligitur tacita conditio, Nisi Religionem ingressus fuero; non enim illi contractus ita interpretandi sunt, vt censatur promissor sibi aditum ad statum perfectionis voluisse intercludere: id enim magna esset insipientia. Vnde etiam si iuramento sint confirmati, nihilominus potest intrare, quia iuramentum sequitur naturam promissionis, & actus super quem cadit, vt dictum est c. 17. dub. 7. Vide Siluestrum Religio 2. q. 5.

34
7. Filius.

Septimo, Filius non potest intrare Religionem, si parens eius graui egestate prematur, & ipse nequeat illi, nisi manendo in saeculo, prouidere. Ratio est, quia iure naturæ tenetur eo casu parentem alere. Ita diuus Thomas quæst. vlt. ar. 6. & quodlib. 3. artic. 16. Idem dicendum de parente, si filius simili necessitate prematur. Non tamen est ea obligatio erga fratres & sorores, quia non est inter illos vlla dependentia, sicut inter parentes & proles: parens enim proli alimenta debet iure naturæ, quia est fructus eius, cui dedit esse; vnde debet ei conseruationem & educationem donec se possit iuuare; vt videmus in animalibus. Item est veluti pars ipsius, vnde debet illi alimenta sicut sibi ipsi. Filius parenti, quia est principium ipsius & radix vnde acceptit esse: quare lege gratitudinis tenetur. Sorores & fratres non habent inter se illud vinculum.

Non tenetur alere fratres.

Illud tamen quod dictum est, *Filium non posse Religionem intrare patre multum egente*, limitandum est, nisi forte ita res sint constituta, vt non possit diutius in saeculo sine dispendio salutis, id est, absque probabili periculo peccati mortiferi, remanere; quia non tenetur causâ parentis se tali periculo exponere. Ita Siluester Religio 2. q. 7. ex Richardo.

Si professus fuerit dum parens est in graui egestate.

Si filius parente in graui necessitate constituto professus fuerit, tenetur egredi, si aliter ei subuenire non potest: quia ingredi non poterat, obligatione subueniendi iam contracta. Ita Nauarrus c. 14. num. 14. & comment. 3. de Regularibus, num. 45. & Ioannes Maior in 4. d. 38. quæst. 2. professio tamen non est irrita; sed suspenditur executio donec parenti prouiderit. Si verò incidit parens ex

improuiso in hanc egestatem post filij professionem, non tenetur filius egredi, nec verò potest repugnante Prælato. Ita diuus Thomas quodlib. 3. art. 16. & 2. 2. quæst. 101. artic. 4. ad 4. Caietanus ibidem, Siluester supra. Ratio est, quia iam mutauit statum, nec subest amplius patriæ potestati, sed Prælati: vnde illi obligationi superuenienti non tenetur satisfacere, nisi quantum potest saluo statu. Sicut si esset coniunctus matrimonio, non teneretur deserere vxorem, ad subueniendum patri. Hoc intellige de egestate non extrema, sed minori, in qua potest vtrumque viuere, licet multa incommoda perferat: si enim esset extrema, teneretur filius omni modo subuenire, etiam egrediendo Religionem; petita tamen prius licentia, etsi non obtenta: quia id etiam externo in pari necessitate præstare deberet.

Si in extrema.

Dixi supra, non teneri egredi, quia etsi non teneatur, tamen potest, obtenta licentia à Prælato. Hoc tamen casu non potest deserere habitum, nisi forte in habita non posset succurrere, de quo vide Nauarrum comment. 3. num. 44.

35
8. Pueri.

Octauid, Pueri non possunt Religionem ingredi sine consensu parentum, vel tutorum, ante annos pubertatis: quia subsunt illis quoad vitæ dispositionem. Vbi verò ad annos pubertatis peruenierint, efficiuntur sui iuris in iis quæ ad statum vitæ pertinent; vnde possunt Religionem ingredi, etiam inuitis parentibus; etsi ante 16. annum completum non possint professionem facere, de quo vide diuum Thomam quæst. 88. art. 9. & 101. artic. 4. & q. vlt. ar. 4. & Hieronymum Platam de bono status Religiosi.

Impedimentum à iure.

Supradictis exceptis, ceteri liberè possunt Religionem intrare; quia ab alterius consensu non pendent. potest tamen esse aliquod impedimentum ex parte Religionis; idque vel ratione iuris communis, vel ratione proprietarum constitutionum. Ratione iuris communis, vt si Monasterium vel domus non possit plures commodè alere ex suis redditibus vel conseruatis elemosynis. Ita Concilium Tridentinum sess. 25. cap. 4. Imò si Monasterium est feminarum, viuens ex redditibus, receptio est irrita, si plures recipiantur, quam sine penuria possint sustentari, cap. Periculoso. §. Sanc. de statu Regul. in Sexto. Huic tamen incommodo solet occurrì per dotem, quam communiter exigunt huiusmodi Monasteria, de qua supra cap. 35. dubit. 12. & 23.

37
Illegitimus.

Illegitimus quoque non potest admitti in Religionem in qua pater eius siue ante siue post natiuitatem professus fuerit, si adhuc sit superstes; vt habet Gregorius XIV. in sua constitut. in qua ea, quæ Sixtus V. statuerat de illegitimis, reuocantur ad terminos iuris communis.

Ratione proprietarum constitutionum excluduntur à quibusdam Religionibus, homicida, infames, nati ex Iudæis, &c.

DUBITATIO IV.

Vtrum aliquis possit compelli ad Religionem.

Respondeo, Neminem posse compelli, nisi qui expressè vel tacitè seipsum sponte obligauit. Probatum Primum, Quia quisque in statu vitæ deligendo

38
Neminem posse compelli.

ligendo est sui iuris : non enim par est vt tantum onus ex alieno arbitrio pendeat. Secundò, Nemo potest compelli ad religionem Christianam amplectendam, quam tamen Deus omnibus præcepit, tamquam necessariam ad salutem : ergo multò minùs ad statum vitæ religiosæ, quem Deus omnibus liberum esse voluit, quique ad salutem non est necessarius. vide supra cap.40.dub.8. Tertio, Quia hic status est eius conditionis, vt non possit ei satisfieri nisi quis sponte sua, & ex interno affectu illum colat & seruet : magis enim pertinet ad internam reformationem affectuum, quàm ad disciplinam externam. Quarto, Quia eius excellentia & sublimitas postulat vt sponte & ex amore, non compulsione externa, suscipiatur. Vnde contra dignitatem eius esset, si quis aliàs non obligatus cogereetur hunc statum suscipere. Ob eandem causam Deus noluit aliquem compelli ad religionem Christianam: vtilitas enim & excellentia, cum interna vocatione & illuminatione, abundè sufficit ad hominem alliciendum. vnde omnibus dicitur, qui potest capere capiat. Denique si hic status iniuris imponi posset, & obligatio ad illum extorqueri, cederet in maximum animarum laqueum; quia vota Religionis non nisi à volentibus & animo bene à illa affectis, seruari possunt.

39
Decreta
Concilij
Trident.
circa pro-
fessionem,
& renun-
tias, hono-
rum.

Hinc Concilium Trid. sess. 25. de Reg. c. 16. 17. & 18. vt libertati ingredientium contuleret, & omnem coactionem auerteret, statuit sequentia:

Primò, Cap. 16. *vt nulla renuntiatio aut obligatio facta ante professionem, etiam cum iuramento, vel in favorem cuiusvis pie causæ valeat, nisi facta sit cum licentia Episcopi, vel eius Vicarii; idque intra duos menses proximos ante professionem; & vt etiam sic facta non sortiatur effectum suum, nisi secuta professione. aliter facta, etiam si cum expressa huius favoris renuntiatione, etiam iurata, sit irrita & nullius effectus.*

Renuntia-
tio Noui-
tiorum
irrita.

Secundò, *Namque ante professionem, excepto victu & vestitu Nouitij vel Nouitiæ illius temporis, quo in probatione est, quocumque prætextu à parentibus vel propinquis aut curatoribus eius, Monasterio aliquid ex bonis eiusdem tribuatur. idque præcipit dantibus & recipientibus sub pœna anathematis.*

Tertio, *vt abeuntibus ante professionem, omnia, quæ sua erant, restituantur.*

Puellarum
ingressus.

Quarto, Statuit c. 17. *vt puella non suscipiat habitum nisi duodecim annis sit maior, nec emittat professionem, nisi Episcopus, vel eo absente aut impedito, eius Vicarius, aut aliquis eorum sumptibus ab eis deputatus, diligenter explorauerit virginis voluntatē, an coacta, an seducta sit, an sciat quid agat. Præfata autem teneatur Episcopum de tempore professionis vnum mensem ante certiore reddere; si omiserit, est suspensa ab officio quamdiu Episcopo videbitur.*

Excommu-
nicantur
cogentes
mulierem
ingredi
Monast.

Quinto, Cap. 18. *Anathemati subicit omnes quicumque dignitate fungentes, qui quomodocumque coegerint aliquam virginē vel viduam, vel aliam mulierem iniuria (præterquam in casibus infure expressis) ad ingrediendum Monasteriū, vel ad suscipiendum habitum cuiuscumque Religionis: vel ad emittendam professionē. Item qui consilium, auxilium, vel fauorē dederint. Denique qui consocij, eidem actui presentiam vel consensum vel auctoritatē interposuerint.*

Impediētes
mulierem
ingredi
Monast.

Sexto, *Anathemati subicit eos, qui sanctam virginum, vel aliarum mulierum voluntatem veli accipiendi, vel voti emittendi, quoquo modo sine iusta causa impederint.*

Circa prædicta, maximè circa primum, secundum, & tertium, Notandum est Primò, Non prohiberi testamentum : quia non est renuntiatio vel obligatio, nec adimit libertatem egrediendi, cum nullam vim habeat ante professionem. Idem dicendum de omni alia dispositione conditionali, collata in tempus professionis.

40
Testamen-
tum.
Renuntia-
tio condi-
tionalis.

Secundò, Et si Concilium non loquatur expressè nisi de renuntiatione & alienatione Nouitij; tamen idem intelligendum videtur de ea, quæ facta est ante nouitiatum, contemplatione Religionis ingrediendæ; nam eadem ratio locum habet; hæc enim potest non minùs cogere ad Religionem, quàm ea, quæ facta est in nouitiatu. Vnde etiam censetur facta in fraudem huius Canonis.

Renuntia-
tio facta
ante noui-
tiatum.

Tertio, Id non habere locum in Societate Iesv; nam Concilium expressè excipit Societatem his verbis: *Per hæc tamen sancta Synodus non intendit aliquid innotare aut prohibere, quin Religio Clericorum Societatis Iesv iuxta pium eorum institutum à S. Sede Apostolica approbatum, Domino eius Ecclesie inferuire possint.* Itaque ante ingressum validè potest quis disponere in quascumque causas. Ingressus etiam potest disponere, sed iuxta formam in constitutionibus præscriptam, & à Sede Apostolica confirmatam, quam Concilium hic aperte approbat. Societas tamen nullum ius ad bona suorum prætendit.

41
Societas
Iesv.

Circa Quintum, vbi dicitur, *præterquam in casibus iure expressis.* Notandum est, Iure excipi, Primò, Eos, qui sponte Religionem vouerunt : hi enim compelli possunt vt votum impleant : sicut is, qui sponsalia contraxit, potest compelli vt procedat ad matrimonium. Deinde quando coniunctus concius dispositionis Iuris, consentit vt alter profiteatur Religionem, vel sacros Ordines suscipiat; tunc enim compelli potest vt ingrediatur Monasterium, eo modo, quo supra dub. 3. n. 27. dictum est. Tertio, Qui crimen aliquod commiserunt, ob quod iubentur derudi in Monasterium. hi quoque non tenentur profiteri, sed solum pœnitentiæ opus impositum peragere, vt ex supradictis colligitur. Et confirmatur Primò; Quia nemo potest in pœnam cogi ad matrimonium : ergo neque ad Religionem. Secundò, Quia status supernaturalis non potest habere rationem pœnæ, cum requirat liberam electionem, pœna autem sit contra voluntatem. Itaque solum ibi præcipitur inclusio & alia opera pœnitentiæ eidem imponenda.

42

Ob crimen
non potest
ad profes-
sionem
compelli.

DUBITATIO V.

Ad quid teneatur qui vouit ingredi Religionem.

Notandum est, posse voueri Religionem vel in genere, vel in particulari. In genere dupliciter. Primò, Indeterminatè, vt cum eo animo voues, vt si non admittaris in vno Ordine, velis ingredi alium. Secundò, Determinatè, vt si dum voues, non determines hunc vel illum Ordinem; sed tamen non intendas ingredi nisi vnum, quem habita matura deliberatione feliges.

43
Duplicitè
vouetur
Religio in
genere.

In particulari verò, cum certus aliquis Ordo ab initio deligitur.

Qui primo modo vouit, hic si non admittitur in vno Ordine, debet tentare alium; idque ad tres, genero primo vel monacho.